

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1995-1996 (*)

1 AUGUSTUS 1996

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 79, vijfde lid
van het Gerechtelijk Wetboek**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Johan VANDEURZEN**

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel behandeld tijdens haar vergadering van 17 juli 1996.

De subcommissie voor de Justitie heeft dit wetsvoorstel alsmede het door de heer Duquesne ingediende amendement n° 1 (Stuk n° 266/2) grondig besproken (zie bijlage).

(1) Samenstelling van de commissie : zie blz. 2.

Zie :

- 266 - 95 / 96 :

- N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Antoine Duquesne.
- N°s 2 en 3 : Amendementen.

Zie ook :

- N° 5 : Tekst aangenomen door de commissie.

(*) Tweede zitting van de 49° zittingsperiode.

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1995-1996 (*)

1er AOÛT 1996

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 79, alinéa 5
du Code judiciaire**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE
LA JUSTICE (1)

PAR
M. **Johan VANDEURZEN**

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de sa réunion du 17 juillet 1996.

Cette proposition ainsi que l'amendement n° 1 déposé par M. Duquesne (Doc. n° 266/2) ont fait l'objet d'une étude approfondie par la sous-commission de la Justice (voir annexe).

(1) Composition de la commission : voir p. 2.

Voir :

- 266 - 95 / 96 :

- N° 1 : Proposition de loi de M. Antoine Duquesne.
- N°s 2 et 3 : Amendements.

Voir également :

- N° 5 : Texte adopté par la commission.

(*) Deuxième session de la 49° législature.

BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt en het wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

De indiener van het voorstel herinnert eraan dat men er ingevolge de bespreking in subcommissie en ingevolge de suggesties van de vertegenwoordiger van de minister van is uitgegaan dat aan de rechters in de jeugdrechtbank de mogelijkheid moet worden geboden zitting te nemen in alle kamers van de rechtbank van eerste aanleg, mits een aantal voorzorgen worden genomen (zie amendement n° 1, Stuk n° 266/2).

Ze mogen namelijk niet worden « aangetast » door contact met de gewone burgerlijke en vooral strafrechtelijke zaken. Bijgevolg is bepaald dat zij bij voorrang worden aangewezen voor zaken die te maken hebben met het familierecht wanneer ze zitting moeten nemen in kamers voor burgerlijke zaken en voor zaken die te maken hebben met de orde der familie wanneer ze zitting moeten nemen in de kamers voor correctionele zaken.

Al kan *de heer Landuyt* het eens zijn met de motivering van dit voorstel, toch kan hij de formulering ervan niet accepteren. Meer bepaald kan hij niet aanvaarden dat de voorzitter zijn besluit met specifieke redenen dient te omkleden en dat dit laatste moet worden genomen op eensluidend advies van de procureur des Konings.

Aangezien die motiveringsplicht reeds werd opgeheven in het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 195 van het Gerechtelijk Wetboek (wetsvoorstel van de heer Duquesne, Stukken n°s 264/1 tot 5), dient *de heer Duquesne c.s.* een amendement n° 2 in dat

(1) Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Verwilghen.

A. — Vaste leden :

C.V.P. HH. Vandeurzen, Van Parys, Verherstraeten, Willems.
V.L.D. HH. Dewael, Van Belle, Verwilghen.
P.S. HH. Borin, Giet, Moureaux.
S.P. HH. Landuyt, Vandenbosche.
P.R.L.- HH. Barzin, Duquesne.
F.D.F.
P.S.C. Mevr. de T'Serclaes.
Agalev/H. Decroly.
Ecolo
VI. H. Laeremans.
Blok

B. — Plaatsvervangers :

H. Breynne, Mevr. Pieters (T.), Mevr. Verhoeven, N., N.
HH. Chevalier, De Croo, van den Abeelen, Versnick.
HH. Biefnot, Eerdeken, Minne, Moock.
HH. Delathouwer, Roose, Van der Maelen.
Mevr. Herzet, HH. Maingain, Simonet.
HH. Beaufays, Viseur (J.-J.).
H. Lozie, Mevr. Schüttringer.
HH. Annemans, De Man.

C. — Niet-stemgerechtigde leden :

V.U. H. Bourgeois.
F.N. H. Wailliez.

DISCUSSION ET VOTES

Article premier

Cet article ne fait l'objet d'aucune observation et est adopté à l'unanimité.

Art. 2

L'auteur de la proposition rappelle que suite à la discussion en sous-commission et aux suggestions formulées par le représentant du ministre, on a estimé que les juges de la jeunesse pourraient être autorisés à siéger dans toutes les chambres du tribunal de première instance mais moyennant certaines précautions (voir amendement n° 1, Doc. n° 266/2).

Ils ne doivent en effet pas être « contaminés » par le contact des affaires civiles et surtout pénales ordinaires. Il est dès lors prévu qu'il soient prioritairement affectés aux affaires touchant au droit de famille lorsqu'ils sont appelés à siéger dans des chambres civiles et aux affaires touchant l'ordre des familles ou les mœurs lorsqu'ils sont appelés à siéger dans les chambres correctionnelles.

Si *M. Landuyt* partage la motivation de cette proposition, il ne peut en accepter sa formulation. Plus précisément, il ne peut admettre que le président doive spécialement motiver sa décision et que cette dernière doive être prise de l'avis conforme du procureur du Roi.

Cette obligation de motivation ayant déjà été supprimée dans la proposition de loi modifiant l'article 195 du Code judiciaire (proposition de loi de M. Duquesne, Doc. n°s 264/1 à 5), *MM. Duquesne et consorts* déposent un amendement n° 2 qui tend au

(1) Composition de la commission :

Président : M. Verwilghen.

A. — Titulaires :

C.V.P. MM. Vandeurzen, Van Parys, Verherstraeten, Willems.
V.L.D. MM. Dewael, Van Belle, Verwilghen.
P.S. MM. Borin, Giet, Moureaux.
S.P. MM. Landuyt, Vandenbosche.
P.R.L.- MM. Barzin, Duquesne.
F.D.F.
P.S.C. Mme de T'Serclaes.
Agalev/M. Decroly.
Ecolo
VI. M. Laeremans.
Blok

B. — Suppléants :

M. Breynne, Mmes Pieters (T.), Verhoeven, N., N.
MM. Chevalier, De Croo, van den Abeelen, Versnick.
MM. Biefnot, Eerdeken, Minne, Moock.
MM. Delathouwer, Roose, Van der Maelen.
Mme Herzet, MM. Maingain, Simonet.
MM. Beaufays, Viseur (J.-J.).
M. Lozie, Mme Schüttringer.
MM. Annemans, De Man.

C. — Membres sans voix délibérative :

V.U. M. Bourgeois.
F.N. M. Wailliez.

ertoe strekt in het tweede lid de woorden « *in een met specifieke redenen omkleed besluit* » weg te laten (Stuk n° 266/3).

Met betrekking tot de voorwaarde inzake met het eensluidend advies van de procureur des Konings, preciseert *de heer Jean-Jacques Viseur* dat amendement n° 1 het resultaat is van een in de subcommissie bereikt compromis.

De minister was het ermee eens dat de jeugdrechters zitting kunnen nemen in kamers voor burgerlijke zaken, maar was evenwel van oordeel dat ze niet door strafrechtelijke zaken mochten worden « aangestast » aangezien ze in de beoordeling moeten treden van quasi-strafrechtelijke aangelegenheden. Een dergelijke « aantasting » zou indruisen tegen de strekking van de wet van 1965 betreffende de jeugdbescherming.

Voorts is hij van mening dat men bij gebreke van een magistraat ongetwijfeld een jeugdrechter zal aanwijzen in een kamer voor correctionele zaken. Daarom moeten bepaalde voorzorgen worden genomen. Hij pleitte voor het optreden van de procureur des Konings, die in deze materie het best geplaatst lijkt. De aanwijzing van rechters in de jeugdrechtbank moet de uitzondering blijven en moet in de eerste plaats voor burgerlijke zaken geschieden.

Volgens *de heer Landuyt* is het vereiste van het eensluidend advies van de procureur des Konings strijdig met artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden dat bepaalt dat « (...) eenieder recht heeft (...) op een behandeling van zijn zaak (...) door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie... ». Welnu, voor dat eensluidend advies zal de procureur des Konings zijn rechter kunnen kiezen. Overigens merkt hij op dat als men een eensluidend advies eist, men iemand anders de zorg laat de beslissing te nemen.

Ook *uw rapporteur* acht het vereiste van een eensluidend advies te verregaand. Hij stelt voor dat alleen het advies van de procureur des Konings wordt gehandhaafd.

De heer Jean-Jacques Viseur preciseert dat het door de procureur des Konings verleende eensluidend advies geen betrekking heeft op de keuze van een rechter om bij een bepaalde zaak zitting te nemen. Alleen doet hij een uitspraak omtrent de uitzonderlijke omstandigheden inzake de aanwijzing in een kamer voor correctionele zaken.

De voorzitter vraagt zich af of dat eensluidend advies geen probleem zal doen rijzen op het vlak van de rechtspleging, aangezien de procureur des Konings partij is in het geding.

De indiener van het voorstel is net als de heer Jean-Jacques Viseur van mening dat de strekking van de wet op de jeugdbescherming moet worden behouden en oordeelt voorts dat het openbaar ministerie, dat partij is in het geschil, over een blokkeringsminderheid beschikt, die ze al was het maar op negatieve wijze kan aanwenden door deze of gene

deuxième alinéa à supprimer les mots « *par une décision spécialement motivée.* » (Doc. n° 266/3).

En ce qui concerne la condition relative à l'avis conforme du procureur du Roi, *M. Jean-Jacques Viseur* précise que l'amendement n° 1 est le résultat d'un compromis atteint au sein de la sous-commission.

Si le membre était d'accord pour que des juges de la jeunesse puissent siéger dans des chambres civiles, il a estimé qu'ils ne pouvaient pas être contaminés par des affaires pénales vu qu'ils doivent connaître de matières quasi-pénales. Une telle affectation irait à l'encontre de la philosophie de la loi de 1965 relative à la protection de la jeunesse.

Par ailleurs, il est d'avis qu'en cas de manque d'un magistrat, on affectera certainement un juge de la jeunesse à une chambre correctionnelle. En conséquence, certaines précautions s'imposent. Il a préconisé l'intervention du procureur du Roi qui paraît le mieux placé en l'occurrence. La désignation de juges de la jeunesse doit rester exceptionnelle et doit prioritairement être réalisées pour des affaires civiles.

M. Landuyt considère que l'exigence de l'avis conforme du procureur du Roi est contraire à l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales qui prévoit que « toute personne a droit à ce que sa cause soit entendue (...) par un tribunal indépendant et impartial... ». Par cet avis conforme, le procureur du Roi va pouvoir choisir son juge. Par ailleurs, il fait remarquer qu'en exigeant un avis conforme, on laisse à quelqu'un d'autre le soin de prendre la décision.

Votre rapporteur estime également que l'exigence d'un avis conforme va trop loin. Il propose que seul l'avis du procureur du Roi soit maintenu.

M. Jean-Jacques Viseur précise que l'avis conforme donné par le procureur du Roi ne porte pas sur le choix d'un juge pour siéger dans telle affaire. Il se prononce par rapport aux circonstances exceptionnelles quant à l'affectation dans une chambre correctionnelle.

Le président se demande si cet avis conforme ne posera pas un problème au niveau de la procédure vu que le procureur du Roi est partie au procès.

Tout en estimant comme *M. Jean-Jacques Viseur* que l'esprit de la loi sur la protection de la jeunesse doit être sauvegardé, *l'auteur de la proposition* est d'avis que le ministère public, partie au litige, dispose d'une minorité de blocage, ne serait-ce que de manière négative en écartant tel juge. Jusqu'à présent, un tel pouvoir n'a jamais été accordé au procu-

rechter te weren. Tot dusver werd aan de procureur des Konings nooit een dergelijke bevoegdheid verleend in het raam van de rechterlijke organisatie. Hij stemt er derhalve mee in dat het woord « eensluitend » wordt geschrapt.

De heer Van Hoorebeke vindt eveneens dat als men een eensluitend advies vraagt, men te ver dreigt te gaan en in tegenspraak zou komen met het Europees Verdrag. Het advies van de procureur des Konings moet alleen worden gevraagd. Het moet niet noodzakelijk worden gevolgd.

De heer Landuyt vindt dat de rechtbank veel onafhankelijker moet zijn ten opzichte van het parket. Dat gezegd zijnde, kan hij aanvaarden dat alleen het advies van de procureur des Konings wordt gevraagd.

De minister vraagt met aandrang dat dit advies behouden blijft aangezien het nut heeft. Als men verdergaat, zou dat ertoe leiden dat aan het parket een vetorecht wordt toegekend. De voorzitter van de rechtbank moet integendeel zijn hele verantwoordelijkheid op zich nemen.

De heer Jean-Jacques Viseur is overtuigd door al die argumenten. Hij merkt bovendien op dat het Gerechtelijk Wetboek nooit het eensluitend advies van de procureur des Konings heeft geëist in het raam van de organisatie van de rechtbank. Zijn advies zonder meer volstaat.

Bijgevolg dient *de heer Duquesne c.s.* een amendement n° 3 in dat ertoe strekt het woord « eensluitend » weg te laten (Stuk n° 266/3).

*
* *

De amendementen n°s 1, 2 en 3 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Het gehele aldus geamendeerde voorstel wordt eenparig aangenomen.

De rapporteur,

J. VANDEURZEN

Le président,

M. VERWILGHEN

reur du Roi dans le cadre de l'organisation judiciaire. Il marque dès lors son accord pour la suppression du mot « conforme ».

M. Van Hoorebeke considère également qu'en demandant un avis conforme, on risquerait d'aller trop loin et d'être en contradiction avec la Convention européenne. Seul l'avis du procureur du Roi doit être demandé. Cet avis ne doit pas nécessairement être suivi.

Pour *M. Landuyt* le tribunal doit être beaucoup plus indépendant vis-à-vis du parquet. Cela étant, il admet que seul l'avis du procureur du Roi soit exigé.

Le ministre insiste pour que cet avis soit maintenu vu son caractère utile. Aller plus loin entraînerait l'octroi d'un droit de veto au parquet. Il appartient au contraire au président du tribunal de prendre toutes ses responsabilités.

M. Jean-Jacques Viseur se déclare convaincu par tous ces arguments. Il remarque en outre, que le Code judiciaire n'a jamais retenu l'avis conforme du procureur du Roi en ce qui concerne l'organisation du tribunal. Seul son avis est demandé.

En conséquence, *M. Duquesne et consorts* déposent un amendement n° 3 qui vise à la suppression du mot « conforme » (Doc. n° 266/3).

*
* *

Les amendements n°s 1, 2 et 3 sont successivement adoptés à l'unanimité.

L'ensemble de la proposition, ainsi amendée, est adopté à l'unanimité.

Le rapporteur,

J. VANDEURZEN

Le président,

M. VERWILGHEN

BIJLAGE

VERSLAG

NAMENS DE SUBCOMMISSIE VAN DE
COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR
DE HEER VANDEURZEN

DAMES EN HEREN,

Uw subcommissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 13 juni en 4 juli 1996.

I. — INLEIDING DOOR DE INDIENER VAN HET VOORSTEL

Dit wetsvoorstel is in ruime mate gegrond op de suggesties van de voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg, inzonderheid uit de kleine arrondissementen. Zij hebben immers te kampen met moeilijkheden op het stuk van de organisatie, doordat ze slechts een klein aantal magistraten ter beschikking hebben. De indiener heeft hun suggesties wel als uitgangspunt gebruikt, maar heeft ze toch niet helemaal gevolgd, omdat volgens de wetgever een aantal fundamentele beginselen moeten worden nageleefd.

De voorzitters betreuren meer bepaald dat zij geen jeugdrechters mogen inschakelen om de gerechtelijke achterstand weg te werken. Dat verbod heeft de wetgever uitdrukkelijk ingesteld omdat hij ervan is uitgegaan dat de jeugdrechters niet te vaak met het gewone strafrecht in contact mogen komen. Die redenering lijkt wel mank te lopen wanneer men weet dat magistraten pas na ten minste drie jaar effectief gerechtelijke ambten te hebben waargenomen, als jeugdrechter kunnen worden aangewezen.

(1) Samenstelling van de subcommissie :

Voorzitter : de heer Duquesne.

Leden :

C.V.P. H. Vandeurzen.
V.L.D. H. Verwilghen.
P.S. H. Giet.
S.P. H. Vandenbossche.
P.R.L. H. Duquesne.
F.D.F.
P.S.C. H. Jean-Jacques Viseur.
Agalev/H. Lozie.
Ecolo
Vl. H. Laeremans.
Blok

ANNEXE

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA SOUS-COMMISSION
DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE (1)

PAR
M. VANDEURZEN

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre sous-commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions des 13 juin et 4 juillet 1996.

I. — EXPOSE INTRODUCTIF DE L'AUTEUR DE LA PROPOSITION

La présente proposition a été largement inspirée par les suggestions formulées par les présidents des tribunaux de première instance et en particulier de petits arrondissements. Ceux-ci se trouvent en effet confrontés à des difficultés d'organisation dues au nombre peu élevé de magistrats qu'ils ont à leur disposition. Si l'auteur s'est inspiré de leurs propositions, il ne les a pas entièrement suivies étant donné qu'un certain nombre de principes fondamentaux voulus par le législateur doivent être respectés.

Plus particulièrement, les présidents regrettent de ne pas pouvoir faire appel aux juges de la jeunesse pour résorber l'arrière judiciaire. Cette interdiction a été voulue par le législateur, estimant que les juges de la jeunesse ne devaient pas être contaminés par la fréquentation des juridictions pénales ordinaires. Ce raisonnement paraît excessif quand on sait que les magistrats de la jeunesse ne sont désignés qu'après l'exercice d'au moins trois années de fonctions judiciaires effectives.

(1) Composition de la sous-commission :

Président : M. Duquesne.

Membres :

C.V.P. M. Vandeurzen.
V.L.D. M. Verwilghen.
P.S. M. Giet.
S.P. M. Vandenbossche.
P.R.L. M. Duquesne.
F.D.F.
P.S.C. M. Jean-Jacques Viseur.
Agalev/M. Lozie.
Ecolo
Vl. M. Laeremans.
Blok

Velen onder hen hebben voorts ervaring in de strafgerichten. De indiener kan er nochtans begrip voor opbrengen dat er een duidelijk onderscheid moet zijn tussen gewone dossiers en dossiers waarbij jongeren zijn betrokken.

Bijgevolg stelt hij voor dat de jeugdrechter in alle kamers van de rechtbank zitting kan hebben, op voorwaarde dat een met redenen omklede beschikking van de voorzitter de absolute noodzakelijkheid daarvan staft. Het is niet de bedoeling om op die manier een vaste regeling in te voeren, maar gelet op het almaar toenemende aantal dossiers moet het mogelijk worden dat een jeugdrechter als toegevoegd of als alleenrechtsprekend rechter zitting mag hebben.

II. — UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

A. Algemene opmerking

Aangezien het gaat om een voorstel dat betrekking heeft op de organisatie van de rechtbanken, moet het worden besproken door werkgroep n° 2, die is ingesteld bij de « gemeenschappelijke intentieverklaring tussen de actoren van Justitie », ondertekend op 29 februari 1996, en die is belast met het onderzoek van de voorstellen tot wijziging van de bestaande wetgeving.

Die werkgroep kan een advies over dat voorstel uitbrengen.

Dit voorstel hangt samen met drie andere besproken voorstellen (n°s 263, 264 en 265) die verscheidene doelstellingen nastreven :

- de organisatie van de rechtbank van eerste aanleg vereenvoudigen en doeltreffender maken, met name op het stuk van de samenstelling van de colleges van bepaalde kamers, inzonderheid in de « kleine rechtbanken »; maatregelen treffen opdat de kabinetten van de onderzoeksrechters het hoofd kunnen bieden aan grote hoeveelheden werk;
- de ervaring en de opleiding op specifieke gebieden (bijvoorbeeld strafonderzoek) ten nutte maken.

B. Bijzondere opmerkingen in verband met de jeugdrechter

Het lijkt aanvaardbaar om de jeugdrechter toe te laten in de kamers voor burgerlijke zaken van de rechtbank zitting te laten hebben, zonder dat het noodzakelijk is dat een koninklijk besluit hem daartoe gemachtigd heeft, zoals bepaald in het vigerende artikel 79, vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

Deze mogelijkheid, waar meer in het bijzonder de voorzitters van « kleine » rechtbanken om vragen, moet hen in staat stellen de kamers voor burgerlijke zaken van de rechtbank gemakkelijker samen te stellen.

Nombreux sont ceux qui passent par ailleurs par les juridictions pénales. L'auteur peut cependant comprendre que l'on veuille marquer une différence entre les affaires ordinaires et celles qui concernent la jeunesse.

En conséquence, il propose que le juge de la jeunesse puisse siéger dans toutes les chambres du tribunal moyennant une ordonnance motivée du président justifiant l'absolue nécessité. Il ne s'agit pas d'instaurer un système permanent mais de permettre, devant l'accumulation d'affaires, qu'un juge de la jeunesse soit autorisé à compléter un siège ou encore à siéger comme juge unique.

II. — EXPOSE DU MINISTRE DE LA JUSTICE

A. Observation générale

S'agissant d'une proposition touchant à l'organisation des juridictions, il conviendrait qu'elle puisse faire l'objet d'une discussion dans le cadre du groupe de travail n° 2 institué par la « déclaration d'intention commune entre les acteurs de la Justice » signée le 29 février 1996, chargé d'examiner les suggestions devant amener des modifications de la législation existante.

Ce groupe pourrait donner un avis à son sujet.

L'intérêt de cette proposition et des trois autres propositions examinées (n°s 263, 264 et 265) est de rencontrer plusieurs objectifs :

- simplifier et rendre plus efficiente l'organisation du tribunal de première instance, notamment au niveau de la constitution du siège de certaines chambres, plus spécialement au sein des « petits tribunaux »; permettre aussi de faire face à des surcroûts de travail dans les cabinets d'instruction;
- valoriser l'expérience et la formation acquises dans des domaines particuliers (par exemple l'instruction pénale).

B. Observations particulières concernant le juge de la jeunesse

La permission de faire siéger le juge de la jeunesse aux chambres civiles du tribunal sans qu'il soit nécessaire qu'un arrêté royal l'ait autorisé comme le prévoit l'actuel article 79, alinéa 5, du Code judiciaire, paraît acceptable.

Cette latitude, tout spécialement revendiquée par les présidents des « petites » juridictions, doit leur permettre effectivement de constituer plus facilement le siège des chambres civiles du tribunal.

Er moet evenwel een regeling worden uitgewerkt die het mogelijk maakt de volgende waarborgen in te bouwen :

— de jeugdrechters moeten beschikbaar blijven voor hun burgerlijke en beschermende taken in de jeugdrechtbank;

— wanneer hen wordt gevraagd in de kamers voor burgerlijke zaken van de rechtbank zitting te hebben, behoren zij bij voorrang te worden belast met aangelegenheden die meer met hun bevoegdheden en opleiding overeenstemmen (bijvoorbeeld echtscheidingen door onderlinge toestemming of op grond van bepaalde feiten, adopties van meerderjarigen, huwelijksvermogensstelsels enz.).

In verband met de mogelijkheid om zitting te hebben in strafrechtelijke zaken, gelden dezelfde beschouwingen, met dien verstande na dat het voorstel terecht bepaalt dat het om een uitzonderlijke regeling gaat en dat ter zake een met bijzondere redenen omklede beslissing van de voorzitter van de rechtbank vereist is.

De wetgever wou in 1965 dat de jeugdrechter niet door strafrechtelijke dossiers zou worden « besmet »; dat gaat vandaag wellicht niet meer in dezelfde mate op, wat niet wegneemt dat het niettemin van wezenlijk belang blijft dat de jeugdrechter een bijzondere aanpak handhaaft die meer op de jongere, zijn milieu en het opvoedende aspect is gericht.

Anderzijds kunnen zijn ervaring en opleiding hun nut bewijzen bij de behandeling van strafrechtelijke dossiers in verband met gezinsproblemen (familieverlating, niet-naleving van het bezoekrecht) of met de zeden (incest, pedofilie, ...).

De Nationale Federatie van de jeugdmagistraten heeft haar standpunt ter zake meegedeeld :

« — De veralgemeende toestemming voor de jeugdrechters om in de kamers voor burgerlijke zaken van de rechtbank zitting te hebben, vereenvoudigt de procedure : de toestemming bij koninklijk besluit was eigenlijk geen echte rem op het feit dat jeugdrechters in een kamer voor burgerlijke zaken zitting hadden; aangezien men op grond van artikel 79, vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek nog steeds via een koninklijk besluit moet werken, had die beperking niet veel belang meer.

— De Federatie en de twee Unies van de jeugdmagistraten onderstrepen dat als de jeugdrechters zal gevraagd worden om vaker zitting te hebben in de kamers voor burgerlijke zaken, dat in geen geval mag impliceren dat de personeelsbezetting in de jeugdrechtbanken verminderd wordt; het aantal burgerlijke zaken dat onder de bevoegdheid van voormelde rechtbanken valt, neemt immers almaar toe en de jeugdbescherming wordt almaar meer geconfronteerd met een gestaag toenemend aantal zaken waarover de Diensten voor Jeugdbijstand zich voorheen bogen.

— In verband met de toestemming om bij wijze van uitzondering in de correctionele kamers van de rechtbank van eerste aanleg zitting te hebben, wenst de Federatie dat de jeugdrechters vooral worden in-

Il conviendrait toutefois de mettre en place un dispositif permettant de garantir :

— la disponibilité des juges de la jeunesse pour leurs missions civiles et protectionnelles au tribunal de la jeunesse;

— et que lorsqu'ils seront appelés à siéger dans des chambres civiles du tribunal, ils soient prioritairement chargés de matières correspondant plus particulièrement à leurs compétences et formation (par exemple : divorces par consentement mutuel ou pour cause déterminée, référés familiaux, adoptions de majeurs, régimes matrimoniaux, etc.).

En ce qui concerne la possibilité de siéger dans des affaires pénales, les mêmes considérations prévalent, si ce n'est que c'est de manière tout à fait justifiée que la proposition prévoit son caractère exceptionnel et la nécessité d'une décision spécialement motivée du président du tribunal.

Si la volonté qui avait été celle du législateur de 1965 d'éviter toute contamination du juge de la jeunesse par les affaires pénales n'est peut-être plus aussi fondée aujourd'hui, il reste néanmoins essentiel que le juge de la jeunesse conserve une approche particulière plus centrée sur le jeune, son milieu et la dimension éducative.

Par contre, il pourrait utilement apporter son expérience et sa formation au traitement d'affaires pénales touchant l'ordre des familles (abandon de famille, non représentation d'enfant, ...) ou les mœurs (inceste, pédophilie, ...).

La Fédération nationale des magistrats de la jeunesse a communiqué son point de vue :

« — L'autorisation généralisée pour les juges de la jeunesse de siéger dans les chambres civiles du tribunal simplifie la procédure; l'autorisation par arrêté royal ne constituait en effet pas un véritable frein à ce qu'un juge de la jeunesse siège dans une chambre civile; le détour par l'arrêté royal restant cependant obligatoire dans la mouture actuelle de l'article 79, alinéa 5, du Code judiciaire, cette restriction n'avait plus beaucoup d'intérêt.

— La Fédération et les deux Unions des Magistrats de la Jeunesse insistent sur le fait que si les juges de la jeunesse seront sans doute appelés à siéger dans les chambres civiles, les effectifs dans les tribunaux de la jeunesse ne pourraient en aucun cas être diminués : le nombre d'affaires civiles rentrant dans la compétence desdits tribunaux est en effet en progression constante, et au protectionnel, les tribunaux sont saisis d'un nombre croissant de situations gérées auparavant par les Services de l'Aide à la Jeunesse.

— En ce qui concerne l'autorisation de siéger à titre exceptionnel dans les chambres correctionnelles du tribunal de première instance, la Fédération souhaite que les juges de la jeunesse soient appelés à

geschakeld bij aangelegenheden die betrekking hebben op het familierecht *sensu largo* : familieverlating, verlating van kinderen of niet-naleving van het bezoekrecht, zedenfeiten. »

De voorwaarden inzake machtigingen en benoemingen zijn momenteel dezelfde voor onderzoeksrechters en jeugdrechters. Om dezelfde redenen als die aangevoerd voor de onderzoeksrechters, zou het aangewezen zijn die voorwaarden te wijzigen in de zin van de door de heer Duquesne ingediende voorstellen tot wijziging van artikel 79, derde lid, en artikel 80, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek (Stukken Kamer, n°s 263 en 265), waarbij met de zojuist verwoorde opmerkingen rekening wordt gehouden.

III. — BESPREKING

De indiener van het voorstel kan instemmen met een verzoek om advies wanneer het echt noodzakelijk is. In dit geval is het voorstel gegrond op een suggestie van de voorzitters van de rechtbank van eerste aanleg. Aangezien het advies van de mensen uit de praktijk derhalve bekend is, lijkt het hem niet noodzakelijk een nieuw advies te vragen, zoals de minister voorstelt.

Voorts stemt de indiener in met de specifieke opmerkingen van de minister.

Volgens *een lid* gaat het voorstel in de goede richting, namelijk een grotere doeltreffendheid van het gerecht, maar is het nog verre van ideaal. Het lid verwijst in dat verband naar het voorbeeld van Nederland, waar de voorzitter over ruime bevoegdheden beschikt inzake de organisatie van zijn rechtbank (bijvoorbeeld mogelijkheid tot overplaatsing de dag zelf).

Een lid staat sceptisch tegen de mogelijke aanwijzing van jeugdrechters in de correctionele rechtbank. De opdracht van een jeugdrechter is erg verschillend van die van een rechter in strafzaken; de « besmetting » door het werk in strafzaken moet absoluut vermeden worden.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat de zogenaamde « besmetting » ook in de omgekeerde richting kan werken.

Hij herinnert er tevens aan dat de Federatie en de Unies van de magistraten van de jeugdrechtbanken zich niet tegen de voorgestelde wetswijziging verzetten op voorwaarde dat de rechters in de jeugdrechtbanken bij voorrang zouden aangewezen worden voor de strafzaken in verband met de orde der familie of de openbare zedelijkheid.

De vertegenwoordiger van de minister onderstreept nogmaals dat de aanwijzing door uitzonderlijke omstandigheden moet verantwoord worden.

De auteur van het wetsvoorstel voegt hieraan toe dat het de bedoeling was om een oplossing te zoeken voor de problemen die zich in de *kleinere* rechtbanken voordoen.

siéger principalement dans les matières touchant au droit de la famille au sens large : abandon de famille, délaissement et non présentation d'enfants, affaires de mœurs. »

En ce qui concerne la délégation et les nominations, les conditions de délégation et de nomination sont actuellement identiques pour les juges d'instruction et les juges de la jeunesse. Pour les mêmes raisons que celles évoquées pour les juges d'instruction, il serait indiqué de les modifier dans le sens de ce qui a été prévu dans les propositions déposées par M. Duquesne et modifiant les articles 79, alinéa 3, et 80, alinéa 2, du Code judiciaire (Doc. Chambre, n°s 263 et 265) et en tenant compte des remarques qui viennent d'être formulées.

III. — DISCUSSION

L'auteur de la proposition se déclare en faveur de la demande d'avis lorsque ceux-ci s'avèrent nécessaires. En l'espèce, la proposition trouve son origine dans une suggestion formulée par les présidents des tribunaux de première instance. Vu que l'avis des praticiens est de la sorte connu, il ne lui paraît pas utile de demander un nouvel avis, comme suggéré par le ministre.

En ce qui concerne les observations plus particulières formulées par le ministre, l'auteur les partage.

Un membre considère que si cette proposition va dans le bon sens, à savoir celui d'une meilleure efficience de l'appareil judiciaire, elle se situe encore bien loin de l'idéal. Le membre donne à cet égard l'exemple des Pays-Bas où le président dispose de larges compétences quant à l'organisation de son tribunal (par exemple, possibilité de mutations le jour même).

Un membre est sceptique quant à la possibilité de faire siéger des juges de la jeunesse dans des tribunaux correctionnels. La mission d'un juge de la jeunesse est en effet très différente de celle d'un juge pénal; il faut absolument éviter que ce travail au pénal « contamine » le juge de la jeunesse.

Le représentant du ministre fait observer que cette « contamination » peut également jouer en sens inverse.

Il rappelle en outre que les fédérations et unions des magistrats des tribunaux de la jeunesse ne s'opposent pas à la modification proposée de la législation, pourvu que les juges des tribunaux de la jeunesse soient prioritairement chargés des affaires pénales touchant à l'ordre des familles ou aux mœurs.

Le représentant du ministre souligne à nouveau que toute décision en ce sens doit être justifiée par des circonstances exceptionnelles.

L'auteur de la proposition de loi ajoute que celle-ci vise à trouver une solution aux problèmes qui se posent dans les tribunaux de moindre importance.

Hij stelt *amendement n° 1* (Stuk n° 266/2) dat een antwoord biedt op de opmerkingen die hierboven geformuleerd werden.

Wat de aanwijzing in een kamer van de correctionele rechtbank betreft, wordt de volgende tekst voorgesteld :

« De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg kan de rechter in de jeugdrechtbank, bij wijze van uitzondering, in een met specifieke redenen omkleed besluit en op eensluidend advies van de procureur des Konings verzoeken zitting te nemen in de kamers voor correctionele zaken van de rechtbank van eerste aanleg. Wanneer ze worden verzocht zitting te nemen in de correctionele kamers van de rechtbank van eerste aanleg, worden de rechters in de jeugdrechtbank bij voorrang belast met de strafzaken betreffende misdrijven tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid. ».

Wat de aanwijzing in de kamers voor burgerlijke zaken betreft, meent de auteur van het amendement dat er minder specifieke garanties moeten ingebouwd worden. Op dit punt dient vertrouwen te worden geschonken aan de korpschefs die moeten zorgen voor de goede werking van de rechtbank. Het is van belang dat ze voor de organisatie van het werk over een zekere autonomie kunnen beschikken en dat ze ook onmiddellijk kunnen reageren op moeilijkheden die zich voordoen.

Wel lijkt het redelijk dat de jeugdrechters bij voorrang zouden aangewezen worden voor zaken in verband met het familierecht. Dit is de strekking van amendement n° 1.

De subcommissie schaaft zich achter dit amendement dat de tekst van het wetsvoorstel vervangt.

De rapporteur,

De voorzitter a.i.,

J. VANDEURZEN

D. VANDENBOSSCHE

Il présente *l'amendement n° 1* (Doc. n° 266/2) qui répond aux observations formulées ci-avant.

En ce qui concerne la désignation dans une chambre du tribunal correctionnel, la disposition suivante est proposée :

« Le président du tribunal de première instance peut, à titre exceptionnel, par une décision spécialement motivée, et de l'avis conforme du procureur du Roi, demander au juge du tribunal de la jeunesse de siéger aux chambres correctionnelles du tribunal de première instance. Lorsqu'ils sont appelés à siéger aux chambres correctionnelles du tribunal de première instance, les juges de la jeunesse sont prioritairement chargés des affaires pénales touchant à l'ordre des familles ou les mœurs. ».

Pour ce qui est de la désignation dans les chambres civiles, l'auteur de l'amendement estime que les garanties doivent être moins spécifiques. Dans ce domaine, il convient de faire confiance aux chefs de corps, qui sont garants du bon fonctionnement du tribunal. Il importe qu'ils puissent disposer d'une certaine autonomie en matière d'organisation du travail et réagir sur-le-champ aux difficultés qui surviendraient.

Il semble logique que les juges de la jeunesse soient désignés par priorité pour les affaires touchant au droit de la famille. Telle est la teneur de l'amendement n° 1.

La sous-commission se rallie à cet amendement qui remplace le texte de la proposition de loi.

Le rapporteur,

Le président a.i.,

J. VANDEURZEN

D. VANDENBOSSCHE

